

Raadsinformatiebrief

Datum	15 februari 2022	Zaaknummer	2008260
		Portefeuille	Economie, financiën, ruimtelijke ordening
			J.H.M. Goijaarts
Onderwerp	Voorbereiding verstedelijkingsakkoord regio 's-Hertogenbosch		

Behandeling in commissie

Niet van toepassing.

Kennisnemen van:

De voorbereiding van een Brabantse verstedelijkingsstrategie en een verstedelijkingsakkoord regio 's-Hertogenbosch.

Aanleiding

De rijksoverheid voert bij de uitvoering van haar omgevingsbeleid overleg met de landsdelen. Onze provincie bereidt haar inbreng in dat overleg met het rijk voor in overleggen met de verschillende regio's en netwerken. Daarnaast voert de provincie haar eigen omgevingsbeleid. Tegen deze achtergrond wordt een Brabantse verstedelijkingsstrategie opgesteld. En daarbij, een schaalniveau lager, een verstedelijkingsakkoord rondom verschillende grote Brabantse steden. Meierijstad is net als andere (middelgrote) gemeenten betrokken bij het verstedelijkingsakkoord regio 's-Hertogenbosch.

Kernboodschap

1. *Het convenant kan in een behoefte voorzien*

De opgaven in onze fysieke leefomgeving, zowel lokaal als regionaal, zijn groot. En ondersteuning daarbij van andere bestuurslagen is welkom. De nodige investeringen in woningbouw, mobiliteit, klimaatadaptatie, energie- en warmtetransitie, transitie van de agrarische sector en natuurherstel kunnen gemeenten en waterschappen alléén niet opbrengen. Tegen de achtergrond van de nationale omgevingsvisie worden die opgaven nu behandeld onder de noemer van verstedelijking. De rijksoverheid kan hiervoor de randvoorwaarden verbeteren en zelf investeren. De bereidheid om te investeren benadrukt het nieuwe kabinet ook, getuige het coalitieakkoord VVD-D66-CDA-CU.

2. *De achterliggende studie is leerzaam*

Na een analyse van de regio en haar opgaven, zijn perspectieven geformuleerd die elk een denkbeeldige en extreme aanpak inhouden.

Dat is nadrukkelijk een studie, en niet een plan. De perspectievenstudie is voor Meierijstad informatief bij de visievorming over de eigen fysieke leefomgeving. Er zijn immers keuzes te maken over schaarse ruimte, en ook over geld en capaciteit.

3. De inhoud kan via een omweg het provinciale kader worden

Hoewel de provincie in het kader van de regio Noordoost-Brabant het omgevingsbeleid van onze gemeente stimuleert en, indien het provinciebestuur dat wenst, bijstuurt, kunnen de afwegingen die daarbij een rol spelen gevoed worden uit inzichten en afspraken uit een stedelijke regio en haar verstedelijkingsakkoord. Daarom brengt Meierijstad haar gewenste ontwikkelingen in bij de analyse, de perspectievenstudie en straks ook bij de intenties of afspraken van de stedelijke regio 's-Hertogenbosch. Hierbij gaat het onder andere om transformatie in bestaand stedelijk gebied, nieuwbouwlocaties voor woningen en duurzame mobiliteitsoplossingen.

Toelichting

De rijksoverheid heeft een nationale omgevingsvisie (NOVI) opgesteld. Daarin werkt het rijk ideeën uit over de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. Een belangrijk onderdeel van die NOVI gaat over 'verstedelijking en verstedelijkingsopgaven'. Dit betreft alles wat te maken heeft met wonen, werken, bereikbaarheid, klimaatadaptatie, economische ontwikkeling, energietransitie, recreatie, duurzaamheid, gezondheid en de groene omgeving in een stedelijke regio. Over verstedelijking stelt het rijk in de NOVI dat een groot deel van Nederland functioneert als één stedelijk netwerk.

Brabant is het tweede grote verstedelijkte gebied van Nederland. In Brabant ligt een forse bouw-, transformatie en herstructureringsopgave. Reden om als Brabantse partners met het rijk en de waterschappen gezamenlijk te bepalen wat er nodig is in Brabant voor een duurzame verstedelijking. We willen naast de grote vraag naar ruimte voor woningen en bedrijvigheid ook andere opgaven oplossen voor klimaatadaptatie, energietransitie, slimme mobiliteit, biodiversiteit, gezondheid en circulaire economie. De Brabantbrede strategie en het regionale akkoord zijn gericht op ondersteuning die het rijk en de provincie de regio's hierbij kunnen bieden en bieden de regio de kans bestaande sectorale afspraken (denk aan wonen, energie en bedrijventerreinen) te verbinden en extra ambities neer te zetten. 's-Hertogenbosch en omgeving is één van de vier stedelijke regio's binnen Brabant. De andere drie zijn Eindhoven / Helmond, Breda / Tilburg en Bergen op Zoom / Roosendaal.

De verstedelijkingsopgave voor Brabant wordt opgepakt op twee schaalniveaus:

- Gezamenlijke verstedelijkingsstrategie stedelijk netwerk Brabant, waarin de uitgangspunten van de verstedelijkingsopgave worden uitgewerkt. Het proces voor de verstedelijkingsstrategie heeft tot doel om gezamenlijk richtinggevende keuzes voor uitgangspunten en kaders voor de regionale afspraken te maken. Dit wordt getrokken vanuit de provincie Noord-Brabant, samen met B5-gemeenten (Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch en Tilburg), het rijk en de vier waterschappen.
- Uitwerking in verstedelijkingsakkoorden per stedelijke regio. De stedelijke regio 's-Hertogenbosch (trekker), bestaat verder uit Bernheze, Boekel, Boxtel, Heusden, Maasdriel, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel, Vught, Waalwijk, West-Betuwe en Zaltbommel.

Uitgangspunt is dat de stedelijke regio's met de provincie samen en gelijktijdig op blijven trekken richting en met het rijk.

Verstedelijkingsakkoord stedelijke regio 's-Hertogenbosch (SRsH)

De SRsH is gebaseerd op basis van de belangrijkste leef-, werk- en marktomgeving; het daily urban system.

Op basis van onderzoek van Pieter Tordoir is tot deze interstedelijke netwerkstructuur gekomen. Deze is dus niet gekoppeld aan een (bestuurlijke) samenwerking als de regio Noordost-Brabant). Wel is sprake van overlap, zowel in geografie als in opgaven. Door naar het daily urban system te kijken, kijken we naar het functioneren van een deelnetwerk binnen het grote stedelijke netwerk in Nederland. Binnen dit deelnetwerk vinden de meeste dagelijkse verplaatsingen plaats.

Ambitie en opgaven voor SRsH

We willen als regio onze centrale positie in het stedelijk netwerk van Nederland versterken. We nemen een centrale positie in tussen de Randstad en Brainport, tussen Food Valley en Greenport en op een knooppunt van wegen en verbindingen. We zijn een regio waar het 'gewoon goed leven is', met kleine stadjes en grote dorpen met alle voorzieningen bij de hand. Stedelijke regio 's-Hertogenbosch is een polycentrische regio, gelegen in een afwisselend landschap, waar rust en een rijke historie, hand in hand gaan met dynamiek en innovatie. Door de keuzes voor ontwikkelingen, zoals nieuwe woonmilieus, bedrijventerreinen en bereikbaarheidsopgaven in samenhang te bezien, kan de stedelijke regio als geheel sterker worden. Dat is goed voor onze inwoners, die voor hun dagelijkse verplaatsingen niet gehinderd worden door gemeentegrenzen. Het verstedelijkingsakkoord moet ervoor zorgen dat de kwaliteiten versterkt worden en een bijdrage wordt geleverd aan het oppakken van de uitdagingen die de regio kent, zodat het hier over twintig jaar nog steeds goed leven, wonen en werken is. Om dat te kunnen bereiken willen we hierover in dit verstedelijkingsakkoord afspraken maken met elkaar binnen de stedelijke regio en ook met andere overheden, zoals het rijk en de provincie.

Relatie met andere trajecten en bestaande afspraken

Het verstedelijkingsakkoord SRsH staat niet op zichzelf. Het heeft een relatie met andere beleidsvelden en bestaande afspraken. Het verstedelijkingsakkoord gaat over hoe we met verstedelijkingsvraagstukken omgaan. Daarbij zijn de demografische ontwikkelingen voor de regio kaderstellend. Binnen deze kaders zoeken we naar een optimum voor de regio als geheel. Dat betekent dat we de manier waarop we nu met verstedelijkingsvraagstukken omgaan tegen het licht houden en kijken waar en hoe we dat op een toekomstbestendigere manier kunnen vormgeven. Voor (gemeentelijke) plannen die in een vergevorderd stadium zijn betekent dit niets. Mogelijk leidt het wel tot andere accenten en plannen voor de middellange en lange termijn.

Communicatie

Zowel de rijksoverheid als de provincie communiceren over hun omgevingsbeleid en de verstedelijking.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/12/16/kamerbrief-over-bestuurlijke-overleggen-verstedelijking>

<https://www.brabant.nl/onderwerpen/ruimtelijke-ontwikkeling/ruimtelijk-beleid/brabantse-verstedelijkingsstrategie#:~:text=Het%20stedelijk%20netwerk%20van%20Brabant,Brabant%20is%20sterk%20in%20beweging.&text=De%20steden%20groeien%20en%20nieuwe%20ontwikkelingen%20volgen%20elkaar%20snel%20op.>

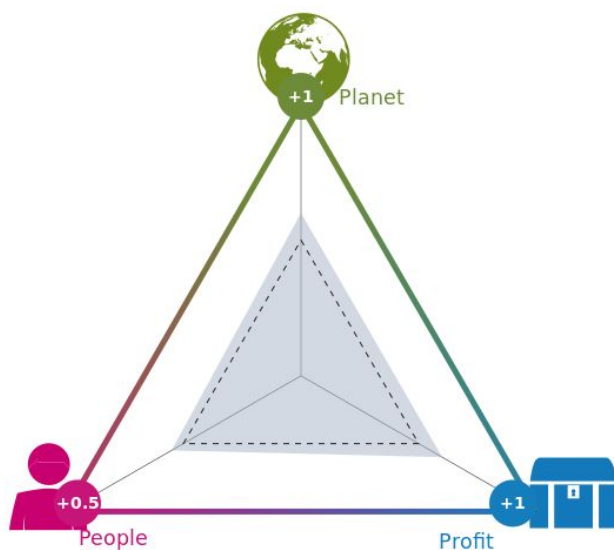
Onze gemeente onderneemt geen actieve publiekscommunicatie over de voorbereiding van het verstedelijkingsakkoord 's-Hertogenbosch (anders dan via bijgaande raadsinformatiebrief). De aanleiding ligt immers bij rijk en provincie, en de doorwerking in Meierijstad zal indirect zijn. Tegen de tijd dat er echt afspraken worden gemaakt waaraan Meierijstad zich wel of niet wil committeren, is opnieuw te overwegen wat we actief communiceren met het publiek

Participatie

In het voorbereidingsproces van het verstedelijkingsakkoord 's-Hertogenbosch is geen burgerparticipatie opgenomen. Dat was wel zo bij de achterliggende nationale en provinciale omgevingsvisies.

Duurzaamheid

In deze fase van een voorbereidingsproces valt nog niet zoveel te zeggen over wat het uiteindelijke convenant bijdraagt aan duurzame ontwikkeling. De duurzaamheidsscan van Telos (zie bijlage) is dan ook ingevuld met het oog op potenties (met hooguit een lage, positieve score). In de scores wordt duidelijk dat verstedelijking vooral betrekking heeft op de fysieke leefomgeving. Ons college heeft wel als insteek dat het verstedelijkingsconcept duurzaam zal zijn.

Financiën

Voor de voorbereiding van het verstedelijkingsakkoord is geen nieuwe budgettering door uw raad nodig.

Planning

De rijksoverheid houdt in haar proces rekening met bestuurlijke overleggen voor de zomervakantie en in november 2022. Ons college kan uw raad informeren zodra uitkomsten van de verkenning beschikbaar zijn en/of afspraken in concept gereed liggen.

Bijlage(n)

- Duurzaamheidsscan

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,

De burgemeester,

drs. M.G.C. Wilms-Wils RA

ir. C.H.C. van Rooij

Zaaknummer 2008260